

**Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет
Фаховий медико-фармацевтичний коледж**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Педагогічною радою
фахового медико-фармацевтичного коледжу
Полтавського державного медичного університету
протокол № 10 від 22 травня 2024 р.

**ПРОГРАМА
ПРАКТИЧНО ОРІЄНТОВАНОГО
КОМПЛЕКСНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ
ДРУГОГО ЕТАПУ ЄДИНОГО ДЕРЖАВНОГО
КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 226 ФАРМАЦІЯ, ПРОМИСЛОВА ФАРМАЦІЯ
ОПП ФАРМАЦІЯ
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 22 ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я
ОСВІТНЯ КВАЛІФІКАЦІЯ ФАХОВИЙ МОЛОДШИЙ БАКАЛАВР
ФАРМАЦІЇ, ПРОМИСЛОВОЇ ФАРМАЦІЇ**

Полтава – 2024

Розроблено робочою групою викладачів циклової комісії професійних фармацевтичних дисциплін

1.Герасименко А.М. – викладач ЦК професійних фармацевтичних дисциплін, завідувач відділення.

2.Хмельницька О.А. – кандидат фармацевтичних наук, викладач ЦК професійних фармацевтичних дисциплін.

3.Караташ А.В. – голова циклової комісії, викладач ЦК професійних фармацевтичних дисциплін.

4.Лісніченко О.О. – викладач ЦК професійних фармацевтичних дисциплін.

5.Агаєва Х.Е. – викладач ЦК професійних фармацевтичних дисциплін.

6.Тарасовський О.Д. – викладач ЦК професійних фармацевтичних дисциплін.

7. Купріянова О.М. – кандидат фармацевтичних наук, викладач ЦК професійних фармацевтичних дисциплін, керівник ТОВ «ПОДОРОЖНИК ПОЛТАВА»

Програму розглянуто та схвалено цикловою комісією професійних фармацевтичних дисциплін

Протокол від 25 квітня 2024 р. № 9

Атестація здобувачів освітньо-професійної програми Фармація спеціальності 226 Фармація, промислова фармація освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр здійснюється у формі Єдиного державного кваліфікаційного іспиту (далі - ЄДКІ) та практично орієнтованого комплексного кваліфікаційного іспиту, визначених стандартом фахової передвищої освіти зі спеціальності 226 Фармація, промислова фармація професійного стандарту за професіями «Асистент фармацевта», затвердженого наказом ГО «Об'єднання організацій роботодавців медичної та мікробіологічної промисловості України» від 23.03.2023р. №03-23 та освітньо-професійною програмою.

Атестація здобувачів освіти проходить у два етапи:

I етап - єдиний державний кваліфікаційний іспит, який проводить Центр тестування при Міністерстві охорони здоров'я України відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 19.05.2021 №497 «Про атестацію здобувачів ступеня фахової передвищої освіти та ступенів вищої освіти на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту»;

II етап – Практично орієнтований комплексний кваліфікаційний іспит, який спрямований на перевірку досягнень результатів навчання, що забезпечують набуття спеціальних компетентностей шляхом розв'язання професійних практичних завдань.

Атестація завершується видачею диплома з додатком встановленого зразка про присвоєння освітньої кваліфікації фаховий молодший бакалавр фармації, промислової фармації та присудженням професійної кваліфікації - асистент фармацевта.

Діагностика якості підготовки фахівців здійснюється під час атестації здобувачів освіти у терміни, що передбачені навчальним планом.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ

Метою ЄДКІ є оцінка рівня засвоєння практичних навичок професійно-орієнтованих дисциплін та набуття професійно-орієнтованих компетентностей.

ЄДКІ є обов'язковим компонентом індивідуального навчального плану здобувача фахової передвищої освіти за спеціальністю 226 «Фармація, промислова фармація».

Для успішного складання практично орієнтованого комплексного кваліфікаційного іспиту майбутній фаховий молодший бакалавр фармації, промислової фармації має набути компетентностей, відповідно до стандарту фахової передвищої освіти за спеціальністю 226 «Фармація, промислова фармація» галузі знань 22 «Охорона здоров'я», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2023 року № 700 «Про затвердження стандарту фахової передвищої освіти зі спеціальності 226 Фармація, промислова фармація освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр».

Єдиний державний кваліфікаційний іспит складається із двох етапів:

I-й етап – тестовий контроль, проведення якого забезпечує Центр тестування при МОЗ України;

II етап – практично орієнтований комплексний кваліфікаційний іспит проводиться на базі коледжу у спеціально облаштованих аудиторіях, навчальних лабораторіях, тренажерних залах.

Практично орієнтований комплексний кваліфікаційний іспит відбувається в один етап на трьох локаціях: «Технологія ліків», «Фармакологія», «Організація та економіка фармації».

Практично орієнтований комплексний кваліфікаційний іспит містить завдання, що оцінюють набуття майбутнім фаховим молодшим бакалавром фармації, промислової фармації здатності використовувати нормативно-правові акти України та дотримуватися положень належних фармацевтичних практик щодо здійснення професійної діяльності;

здатності відпускати споживачам лікарські засоби та інші товари аптечного асортименту; здатності забезпечувати належне зберігання лікарських засобів та інших товарів аптечного асортименту; здатності надавати фармацевтичну допомогу (послугу) споживачам лікарських засобів та товарів аптечного асортименту; здатності виконувати завдання, направлені на забезпечення та контроль якості лікарських засобів та лікарської рослинної сировини; здатності виготовляти лікарські засоби в умовах аптеки; здатності ідентифікувати лікарську рослинну сировину, систематизувати її за класами хімічної будови біологічно активних речовин.

Програма практично-орієнтованого комплексного кваліфікаційного іспиту складається з розділів щодо системи лікарського забезпечення населення, ліцензування фармацевтичної діяльності, державної системи забезпечення якості лікарських засобів, організації роботи аптеки з товарними запасами, організації відпуску лікарських засобів, організації виготовлення (виробництва) лікарських засобів в умовах аптеки, організації грошового обігу та обліку руху грошових коштів в аптечних закладах, порядку проведення інвентаризації товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів в аптечних закладах, фармакології, фармацевтичного аналізу лікарських засобів, морфологічного аналізу та використання лікарської рослинної сировини.

Практично орієнтований комплексний кваліфікаційний іспит проводиться за принципами: академічна доброчесність; об'єктивність; прозорість і публічність; нетерпимість до корупційних та пов'язаних з корупцією діянь; єдність методики оцінювання результатів.

Особливість практично-орієнтованого комплексного кваліфікаційного іспиту полягає в оцінюванні якості вирішення здобувачем типових задач діяльності фахівця в умовах, наближених до професійних.

2.ПЕРЕЛІК ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ З ДИСЦИПЛІН ВКЛЮЧЕНИХ ДО ПРАКТИЧНО ОРІЄНТОВАНОГО КОМПЛЕКСНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ

Освітній компонент ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ЕКОНОМІКА ФАРМАЦІЇ

Виконувати вимоги законів, підзаконних нормативно-правових актів України, нормативних документів, стандартів у сфері професійної діяльності;

Користуватися нормативною, довідковою, навчальною та науковою літературою для вирішення професійних задач;

Використовувати фармацевтичну інформацію в професійній діяльності;

Організовувати свою роботу на посадах, які можуть займати фармацевти в аптеках;

Здійснювати відпуск лікарських засобів населенню, лікувально-профілактичним та іншим закладам;

Володіти методикою визначення вартості лікарських засобів, виготовлених в умовах аптеки;

Реєструвати рецепти відповідним способом у встановленому законодавством порядку;

Дотримуватися норм фармацевтичної етики та деонтології під час виконання своїх посадових обов'язків;

Здійснювати приймання рецептів;

Контролювати якість лікарських засобів під час їх приймання, зберігання, виготовлення та відпуску;

Здійснювати відпуск лікарських засобів по рецептам та без рецептурний відпуск;

Пояснювати важливість профілактичних заходів щодо запобігання поширеності захворювань серед населення;

Здійснювати інформаційно-роз'яснювальну роботу з висвітлення таких факторів ризику, як недостатнє фізичне навантаження, зайва вага, наявність шкідливих звичок (тютюнопаління, надмірне вживання алкоголю) як головних передумов високого рівня захворюваності;

Аналізувати та оцінювати медичну та фармацевтичну інформацію, та доносити її до відвідувачів аптеки;

Здійснювати облік рецептури;

Організовувати свою роботу на посадах, які можуть займати фармацевти на аптечних складах (оптових фармацевтичних фірмах);

Вести облік робочого часу;

Вести внутрішньогосподарського облік операцій, пов'язаний з рухом товарно-матеріальних цінностей в аптечних закладах;

Проводити касові операції з застосуванням РРО;

Складати звітність структурних підрозділів аптеки та товарного звіту аптеки;

Проводити інвентаризацію товарно-матеріальних цінностей та відображати її результати в обліковій документації;

Аналізувати основні показники торгівельно-фінансової діяльності аптек;

Виконувати вимоги законів, підзаконних нормативно-правових актів України, нормативних документів, стандартів у сфері професійної діяльності;

Організовувати діяльність структурних підрозділів аптеки у відповідності з нормами охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки;

Забезпечувати виконання вимог санітарно-протиепідемічного режиму;

Вести облік робочого часу працівників структурних підрозділів аптеки;

Фіксувати факти порушення трудової дисципліни працівниками структурних підрозділів аптеки;

Визначати поточну потребу у лікарських засобах та інших товарах аптечного асортименту структурного підрозділу аптеки;

Складати заявки на поповнення товарних запасів структурного підрозділу аптеки;

Розумітися на методах оцінки якості (видах внутрішньоаптечного контролю якості) лікарських засобів, виготовлених в умовах аптеки;

Приймати товарно-матеріальні цінності в структурних підрозділах аптеки;

Організовувати забезпечення визначених виробником умов зберігання лікарських засобів;

Виконувати правила поводження з відходами лікарських засобів в аптеці та з лікарськими засобами, які стали непридатними;

Обліковувати товарні витрати на надання домедичної допомоги, господарські потреби, проведення лабораторного аналізу лікарських засобів, списання непридатного товару;

Відображати залишки товарно-матеріальних цінностей у відповідних документах під час проведення інвентаризації;

Складати товарні звіти окремих відділів аптеки, її структурних підрозділів;

Здійснювати обмежені організаційні функції при аналізі та плануванні управлінської політики аптечних закладів;

Використовувати програмне забезпечення автоматизованих систем аптеки для виконання завдань з обліку та звітності;

Використовувати мобільні медичні технології (онлайн-додатки та сервіси) та працювати в електронній системі охорони здоров'я;

Брати участь у визначенні поточної потреби у лікарських засобах та інших товарах аптечного асортименту та в організації їх замовлення у постачальників;

Брати участь у прийманні товарно-матеріальних цінностей в аптеці та її структурних підрозділах;

Брати участь у проведенні вхідного контролю якості лікарських засобів (у визначених законодавством випадках – проводити вхідний контроль якості лікарських засобів);

Підтримувати в приміщеннях належні умови для зберігання лікарських засобів та товарів аптечного асортименту;

Забезпечувати визначені виробником умови зберігання лікарських засобів;

Розміщувати лікарські засоби на місцях їх зберігання з дотриманням правил, умов, стандартів;

Підтримувати особливі умови для зберігання та схоронності отруйних речовин, наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів

Контролювати терміни придатності лікарських засобів, визначати їх залишковий термін придатності, вносити дані у відповідні облікові документи;

Виконувати правила поводження з відходами лікарських засобів в аптеці та з лікарськими засобами, які стали непридатними відповідно до вимог законодавства;

Оформлювати відповідні документи при здаванні грошової виручки;

Проводити облік готівкової та безготівкової реалізації лікарських засобів та інших товарів аптечного асортименту у відповідних документах;

Обліковувати надходження товару у первинних документах;

Проводити облік готівкової та безготівкової реалізації лікарських засобів та інших товарів аптечного асортименту у відповідних документах;

Застосовувати елементи мерчандайзингу.

Освітній компонент ТЕХНОЛОГІЯ ЛІКІВ

Виконувати вимоги наказів МОЗ України, Державної Фармакопеї України, нормативних документів, інструкцій, стандартів, настанов у процесі виготовлення (виробництва) лікарських засобів в умовах аптеки;

Дотримуватися вимог санітарно-протиепідемічного режиму в аптечних закладах;

Дотримуватися вимог охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки на робочому місці;

Працювати з рецептом;

Користуватися даними, наведеними в довідковій літературі, необхідними в процесі проведення розрахунків та приготування лікарських форм;

Володіти навичками роботи з апаратами, приладами, мірним посудом, засобами малої механізації в процесі виготовлення ліків;

Розраховувати кількості діючих, допоміжних речовин, лікарської рослинної сировини, екстрагента в лікарських формах;

Дозувати речовини за масою, об'ємом, краплями;

Забезпечувати дотримання асептичних умов роботи відповідно до вимог законодавчих та нормативних документів;

Виготовляти напівфабрикати, концентровані розчини (концентрати), лікарські засоби, що зберігаються готовими про запас до видачі за рецептом або замовленням;

Маркувати, зберігати напівфабрикати, концентровані розчини (концентрати), лікарські засоби, виготовлені про запас;

Розфасовувати продукцію «in bulk», наповнювати та маркувати контейнери (упаковку) з прописаними ліками;

Розумітися на методах оцінки якості (видах внутрішньоаптечного контролю якості) лікарських засобів, виготовлених в умовах аптеки;

Користуватися даними, наведеними в довідковій літературі, необхідними в процесі проведення розрахунків та приготування лікарських форм;

Володіти навичками роботи з апаратами, приладами, мірним посудом, засобами малої механізації в процесі виготовлення ліків;

Перевіряти дози отруйних та сильнодіючих речовин у різних видах лікарських форм залежно від їх призначення;

Розраховувати кількості діючих, допоміжних речовин, лікарської рослинної сировини, екстрагента в лікарських формах;

Дозувати речовини за масою, об'ємом, краплями;

Забезпечувати дотримання асептичних умов роботи відповідно до вимог законодавчих та нормативних документів;

Дотримуватися параметрів та режимів стерилізації в процесі виготовлення стерильних лікарських форм;

Виготовляти тверді лікарські форми, лікарські форми з рідким дисперсійним середовищем, м'які лікарські форми, ліки для парентерального застосування та такі, що потребують асептичних умов виготовлення, гомеопатичні ліки;

Знаходити шляхи подолання несумісностей у рецептурних прописах, оцінюючи можливість приймання таких рецептів та відпуску за ними ліків

Маркувати, складати паспорти письмового контролю, зберігати лікарські форми, виготовлені в умовах аптеки;

Розумітися на методах оцінки якості (видах внутрішньоаптечного контролю якості) лікарських засобів, виготовлених в умовах аптеки;

Володіти методикою визначення вартості лікарських засобів, виготовлених в умовах аптеки;

Реєструвати рецепти відповідним способом у встановленому законодавством порядку;

Пояснювати важливість профілактичних заходів щодо запобігання поширеності захворювань серед населення;

Здійснювати інформаційно-роз'яснювальну роботу з висвітлення таких факторів ризику, як недостатнє фізичне навантаження, зайва вага, наявність шкідливих звичок (тютюнопаління, надмірне вживання алкоголю) як головних передумов високого рівня захворюваності;

Аналізувати та оцінювати медичну та фармацевтичну інформацію, та доносити її до відвідувачів аптеки.

Освітній компонент ФАРМАКОЛОГІЯ

Володіти нормами професійної етики та культури мовлення у процесі спілкування;

Виконувати дії у відповідності зі стандартами якості обслуговування;

Виконувати вимоги законів, підзаконних нормативно-правових актів України, нормативних документів, стандартів у сфері професійної діяльності;

Дотримуватися вимог санітарно-протиепідемічного режиму в аптечних закладах;

Виконувати перевірку правильності виписування рецепта, прописаних разових та добових доз препаратів, які містять наркотичний засіб, психотропну речовину чи прекурсор, отруйних і сильнодіючих лікарських засобів;

Знаходити рішення в ситуаціях, пов'язаних з тимчасовою відсутністю лікарського засобу та можливостями проведення взаємозаміни в межах однієї міжнародної непатентованої назви та лікарської форми;

Підбирати оптимальну форму лікарського препарату з урахуванням фармакокінетичних та фармакодинамічних особливостей та способу застосування;

Орієнтуватися в номенклатурі, асортименті, класифікації, фармакодинаміці лікарських засобів;

Установлювати зв'язок між фармакодинамікою, показаннями до застосування та можливими побічними ефектами лікарських засобів;

Давати фармакологічну характеристику лікарським засобам, які впливають на всі системи органів безпосередньо та/або опосередковано;

Орієнтуватись в особливостях та безпеці застосування стероїдних, хіміотерапевтичних та радіопротекторних засобів;

Ідентифікувати лікарські засоби за допомогою МНН, торгової та хімічної назви щодо їх приналежності до певної фармакологічної групи;

Визначати оптимальні лікарські форми, шляхи введення та режим дозування безрецептурних лікарських засобів для лікування болю та захворювань;

Пояснювати основні ефекти лікарських засобів при їх поєднаному застосуванні між собою, взаємодію з їжею та алкоголем;

Інформувати про небезпеку безвідповідального самолікування поширених захворювань органів травлення, дихання, алергічних станів, больових синдромів;

Відповідати на питання щодо особливостей дії та раціонального застосування лікарських препаратів рослинного походження;

Пояснювати правила зберігання лікарських засобів та товарів аптечного асортименту в домашніх умовах;

Дотримуватися вимог санітарно-протиепідемічного режиму в аптечних закладах;

Оцінювати конкретну проблему зі здоров'ям у пацієнта на основі алгоритму фармацевтичної опіки.

Освітній компонент

БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА ОСНОВИ ОХОРОНИ ПРАЦІ В ГАЛУЗІ

Застосовувати вимоги законодавчих та нормативних документів для впровадження методів та засобів системи охорони праці у закладах фармації.

Робити висновки про наявність впливу шкідливих та небезпечних виробничих факторів на організм фармацевтичних працівників.

Обґрунтовувати проведення профілактичних заходів у відповідності до основ чинного законодавства України.

Застосовувати основні форми організації та управління охороною праці фармацевтичних працівників.

Виявляти шкідливі та небезпечні фактори виробничого середовища на робочому місці медичних працівників та давати їм гігієнічну оцінку.

Давати оцінку організації робочого місця, меблів, медичного обладнання в аптеці та на виробництві.

Прогнозувати можливість виникнення професійних, виробничо-обумовлених захворювань, нещасних випадків, аварійних ситуацій.

Оволодіти методикою розслідування та обліку нещасних випадків, аварій, професійних захворювань (отруєнь) на фармацевтичних підприємствах.

Засвоїти порядок встановлення зв'язку професійного захворювання з умовами праці.

Обґрунтовувати та розробляти план заходів з оздоровлення умов праці медичних та фармацевтичних працівників і контролю їх ефективності.

Проводити контроль за дотриманням правил особистої гігієни і використання засобів індивідуального захисту фармацевтичних працівників.

Проводити розслідування та облік нещасних випадків, гострих та хронічних професійних захворювань, випадків травматизму в фармацевтичній галузі.

Організовувати заходи протипожежної і електробезпеки.

Планувати заходи по дотриманню здорового способу життя, особистої гігієни та впроваджувати їх в практику охорони здоров'я.

Аналізувати й оцінювати небезпечні для життя, здоров'я і професійної діяльності ситуації та самостійно приймати рішення про вжиття термінових заходів.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА СТРУКТУРА ПРАКТИЧНО ОРІЄНТОВАНОГО КОМПЛЕКСНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ

Практично-орієнтований комплексний кваліфікаційний іспит проводиться в один етап та охоплює три ключові локації: «Технологія ліків», «Фармакологія», «Організація та економіка фармації». Екзаменаційні групи формуються з не більше ніж п'яти здобувачів освіти, які виконують завдання послідовно на кожній локації, відведений час на виконання завдання становить до 10 хвилин.

Методичне забезпечення іспиту передбачає екзаменаційні білети, що містять завдання з описом умов задач практичних ситуацій. Вони затверджуються педагогічною радою за поданням голови циклової комісії професійних фармацевтичних дисциплін щонайменше за місяць до початку атестації.

У процесі іспиту оцінюються спеціальні компетентності, зокрема володіння професійними навичками.

Матеріально-технічне забезпечення завдань включає обладнання, інструменти й навчальні матеріали. Переліки практичних навичок, що підлягають оцінюванню, схвалюються цикловою комісією та педагогічною радою.

Виконання завдань перевіряється за допомогою чек-листів, які містять критерії відповідності результатам, що забезпечує об'єктивність і прозорість оцінювання.

4. СТРУКТУРА БІЛЕТУ ПРАКТИЧНО ОРІЄНТОВАНОГО КОМПЛЕКСНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ

**Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет
Фаховий медико-фармацевтичний коледж**

**Практично орієнтований комплексний
кваліфікаційний іспит**
Освітньо-професійна програма Фармація
Спеціальність 226 Фармація, промислова фармація
Освітньо-професійний ступінь – фаховий молодший бакалавр фармації, промислової
фармації

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ №

1. У хворого з серцевою недостатністю з'явилися периферичні набряки. Застосування діуретиків *гідрохлортіазиду* та *фуросеміду* не сприяло значному діуретичному ефекту і поліпшенню стану. В крові пацієнта виявлено підвищений вміст *альдостерону*.

Який лікарський засіб раціонально застосувати хворому в даному випадку? Відповідь обґрунтуйте.

Вкажіть фармакологічну групу, до якої належить цей лікарський засіб, поясніть його механізм дії, зазначте основні показання до застосування, можливі побічні ефекти та протипоказання.

Випишіть рецепт.

2. В аптеку надійшов рецепт для екстемпорального виготовлення за прописом:

Rp: Dibazoli 0.1

Sacchari 0.3

Misce, fiat pulvis

Da tales doses №10

Signa. По 1 порошку 3 рази на день.

Примітка: дібазол ВРД=0,05 ВДД=0,15

Проведіть відповідні розрахунки.

Охарактеризуйте технологічні операції з приготування лікарської форми за наведеним прописом.

Напишіть лицевий бік паспорту письмового контролю, перевірити чи не завищені разові і добові дози дібазолу.

Виконайте операції з пакування та маркування.

3. Уповноваженою особою аптеки виявлено лікарський засіб Триметазидину дигідрохлорид, порошок (субстанція) у подвійних поліетиленових пакетах для фармацевтичного застосування, виробництва Мапс Лабораторіс Приват Лімітед, Індія отриманий від оптового постачальника за супровідними документами та заборонений до реалізації та застосування розпорядженням Держлікслужби з лікарських засобів та контролю за наркотиками.

Опишіть алгоритм дій Уповноваженої особи при виявленні забороненого лікарського засобу за розпорядженням Держлікслужби. Охарактеризуйте порядок знищення неякісного лікарського засобу відповідно до діючого законодавства.

Організація та економіка фармації

Компетентності, які оцінюються при виконанні завдань

ЗК 1.	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ЗК 2.	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
ЗК 3.	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
ЗК 4.	Здатність працювати в команді
ЗК 5.	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації
ЗК 6.	Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово.
ЗК 7.	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконаних робіт.
ЗК 8.	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
СК 1.	Здатність використовувати нормативно-правові акти України та дотримуватися положень належних фармацевтичних практик щодо здійснення професійної діяльності.
СК10.	Здатність до здійснення обмежених управлінських функцій та прийняття рішень у звичайних умовах та в умовах з елементами непередбачуваності.

Організація та економіка фармації

Матеріально-технічне забезпечення

1.	Документи управлінської звітності: прибуткові та видаткові ордери, касова книга, КОРО, розрахункові квитанції, журнали реєстрації прибуткових і видаткових касових ордерів, звіт про рух грошових засобів, товарний звіт, звіт про господарську діяльність аптеки, документи призначені для проведення інвентаризації товарно-матеріальних цінностей, документи, які супроводжують товар в аптеку, лабораторно-фасувальні журнали, журнали ПКО, журнали для реєстрації виготовлених лікарських засобів за індивідуальними рецептами, рецептурні бланки з виписаними лікарськими формами, прайс-листи на лікарські засоби, посуд. .
----	--

ЧЕК-ЛИСТ

Назва локації Організація та економіка фармації (до екзаменаційного білета)

ППП здобувача освіти _____

Дата складання « ____ » _____ 20 року

№	Елементи демонстрації навичок	Бали	Зараховано/ не зараховано балів
1	Охарактеризувати нормативні документи, якими керуються при застосуванні РРО.	1	
2	Оформлення вилучення коштів видатковим касовим документом	1	
3	Занесення даних Z-звіту в КОРО	1	
4	Розрахувати залишок грошей в КОРО на кінець дня	1	
5	Зазначити терміни зберігання КОРО та контрольної касової стрічки в аптеці.	1	
	Кількість балів за локацію	5	

Оцінка за локацію зараховується, якщо студент набрав не менше 3 балів

Екзаменатори:

_____	підпис	Ім'я, прізвище
_____	підпис	Ім'я, прізвище
_____	підпис	Ім'я прізвище

Технологія ліків

Компетентності, які оцінюються при виконанні завдань

ЗК 3.	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 4.	Здатність працювати в команді
ЗК 6.	Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово.
ЗК 7.	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконаних робіт.
ЗК 8.	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
СК 1.	Здатність використовувати нормативно-правові акти України та дотримуватися положень належних фармацевтичних практик щодо здійснення професійної діяльності.
СК 2.	Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності до вимог санітарно- гігієнічного режиму, охорони праці, техніки безпеки

	та протипожежної безпеки.
СК 6.	Здатність забезпечувати належне зберігання лікарських засобів та інших товарів аптечного асортименту.
СК 7.	Здатність організовувати, забезпечувати і проводити контроль якості лікарських засобів та лікарської рослинної сировини.
СК 8.	Здатність забезпечувати належне зберігання лікарських засобів та товарами аптечного асортименту відповідно до їх фізико-хімічних властивостей та правил Належної практики зберігання (GSP) в закладах охорони здоров'я.

Технологія ліків **Матеріально-технічне забезпечення**

1.	Рецептурні бланки з виписаними лікарськими формами, набір ступок з товчачиками, ручні ваги-ВР1, ВР5, ВР10, ВР100, ваги Мора, набір різноваг, дозатор для поршків, набір мірного посуду, бюреткова установка, інфундирний апарат, штангласи з субстанціями лікарських засобів, допоміжні матеріали (паперові капсули, фільтрувальний папір, вата, марля), таро-закупорювальні матеріали, етикетки.
2.	Таблиці із зазначенням вищих разових та добових доз, збільшення коефіцієнту об'єму, таблиці із коефіцієнтами водопоглинання лікарської рослинної сировини.

ЧЕК-ЛИСТ (до екзаменаційного білета)

Технологія ліків

ППЗ здобувача освіти _____

Дата складання «___» _____ 20 року

№	Елементи демонстрації навичок	Бали	Зараховано/ не зараховано балів
1	Характеристика виду лікарської форми та особливих вимог до умов приготування	1	
2	Проведення відповідних розрахунків лікарських і допоміжних речовин для виготовлення лікарської форми.	1	
3	Описати технологію виготовлення лікарського пропису (форми). Перевірити чи не завищені дози у зазначеному прописі	1	
4	Виконання операції з пакування та оформлення до відпуску лікарської форми (таро-закупорювальні матеріали, етикетки)	1	
5	Заповнення паспорту письмового контролю (ППК) лицьового і зворотнього боку	1	
	Кількість балів за локацію	5	

Оцінка за локацію зараховується, якщо студент набрав не менше 3 балів

Екзаменатори:

_____	підпис	Ім'я, прізвище
_____	підпис	Ім'я, прізвище
_____	підпис	Ім'я прізвище

Фармакологія

Компетентності, які оцінюються при виконанні завдань

ЗК 3.	Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.
ЗК 5.	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
ЗК 6.	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК 7.	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконаних робіт.
ЗК 8.	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
СК 1.	Здатність використовувати законодавчу, нормативно-правову бази України та дотримуватися вимог належних практик щодо здійснення професійної діяльності.
СК 4.	Здатність надавати фармацевтичну допомогу (послугу) споживачам фармацевтичних послуг.
СК 9.	Здатність здійснювати фармацевтичну опіку під час вибору та відпуску безрецептурного лікарського засобу.
СК 12.	Здатність проводити просвітницьку роботу серед населення з метою профілактики захворювань та поліпшення здоров'я.

Фармакологія

Матеріально-технічне забезпечення

1.	Навчальні комплекти лікарських засобів.
2.	Компендіум, Довідник Машковського "Лікарські засоби" 2 томи.
3.	Рецептурні бланки.

ЧЕК-ЛИСТ (до екзаменаційного білета)

Фармакологія

ППІ здобувача освіти _____

№	Елементи демонстрації навичок	Бали	Зараховано/ не зараховано балів
1	Розподіл лікарських засобів за фармакологічними групами.	1	
2	Надання рекомендацій щодо раціонального застосування лікарських засобів.	1	
3	Інтерпретація показань до застосування	1	

	лікарських засобів відповідно знань фармакодинаміки.		
4	Надання інформації про можливу побічну дію лікарських засобів.	1	
5	Визначення протипоказань для застосування лікарських засобів з урахуванням їх побічної дії.	1	
	Кількість балів за локацію	5	

Оцінка за локацію зараховується, якщо студент набрав не менше 3 балів

Екзаменатори:

підпис	Ім'я, прізвище
підпис	Ім'я, прізвище
підпис	Ім'я, прізвище

5. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка роботи здобувача освіти з дисципліни проводиться за чек-листом, який складається на основі оцінювання повноти виконання здобувачем алгоритму дій та критеріїв оцінювання практичної навички. На кожній із дисциплін екзаменатор оцінює усі етапи виконання завдань і визначає загальну суму балів.

Максимальна оцінка за виконання завдання з одної дисципліни становить 5 балів. Кожному пункту алгоритму, залежно від складності, присвоюється певна кількість балів. Значення кожного пункту може бути різним залежно від їх кількості, складності виконання тощо, але не більше і не менше п'яти. Після проходження всіх локацій здійснюють підрахунок набраних балів (максимальна кількість - 15 балів).

Практично орієнтований комплексний кваліфікаційний іспит вважається складеним, якщо студент після проходження всіх локацій має середній бал не менше ніж 3,0.

Критерії оцінювання практично орієнтованого іспиту

Чек-лист	Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою
2	2	«2» - незадовільно
2,1	2	
2,15	2	
2,2	2	
2,25	2	
2,3	2	
2,35	2	

2,4	2	
2,45	2	
2,5	2	
2,55	2	
2,6	2	
2,65	2	
2,7	2	
2,75	2	
2,8	2	
2,85	2	
2,9	2	
2,95	2	
3	3	«3» - задовільно
3,05	3	
3,1	3	
3,15	3	
3,2	3	
3,25	3	
3,3	3	
3,35	3	
3,4	3	
3,45	3	
3,5	3	
3,55	4	«4» - добре
3,6	4	
3,65	4	
3,7	4	
3,75	4	
3,8	4	
3,85	4	
3,9	4	
3,95	4	
4	4	
4,05	4	
4,1	4	
4,15	4	
4,2	4	
4,25	4	
4,3	4	
4,35	4	
4,4	4	
4,45	4	
4,5	5	«5» - відмінно
4,55	5	
4,6	5	
4,65	5	
4,7	5	

4,75	5
4,8	5
4,85	5
4,9	5
4,95	5
5	5

6. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Організація та економіка фармації

Документи управлінської звітності: прибуткові та видаткові ордери, касова книга, КОРО, розрахункові квитанції, журнали реєстрації прибуткових і видаткових касових ордерів, звіт про рух грошових засобів, товарний звіт, звіт про господарську діяльність аптеки, документи призначені для проведення інвентаризації товарно-матеріальних цінностей, документи, які супроводжують товар в аптеку, лабораторно-фасувальні журнали, журнали ПКО, журнали для реєстрації виготовлених лікарських засобів за індивідуальними рецептами, рецептурні бланки з виписаними лікарськими формами, прайс-листи на лікарські засоби.

Технологія ліків

Рецептурні бланки з виписаними лікарськими формами, набір ступок з товкачками, ручні ваги-ВР1, ВР5, ВР10, ВР100, ваги Мора, набір різноваг, дозатор для поршків, набір мірного посуду, бюреткова установка, інфундирний апарат, штангласи з субстанціями лікарських засобів, допоміжні матеріали (паперові капсули, фільтрувальний папір, вата, марля), таро-закупорювальні матеріали, етикетки.

Таблиці із зазначенням вищих разових та добових доз, збільшення коефіцієнту об'єму, таблиці із коефіцієнтами водопоглинання лікарської рослинної сировини.

Фармакологія

Навчальні комплекти лікарських засобів.

Компендіум, Довідник Машковського "Лікарські засоби" 2 томи.

Рецептурні бланки.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна:

Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР

Кодекс законів про працю України, затверджений Законом № 322-VIII від 10.12.1971 р.

Закон України від 12.05.1991 р. № 1023-XII «Про захист прав споживачів»

Закон України від 19.11.1992 р. № 2801-XII «Основи законодавства України про охорону здоров'я»

Закон України від 24.03.1995 № 108/95-ВР «Про оплату праці»

Закон України від 06.07.1995 р. № 265/95-ВР «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг»

Закон України від 02.03.2015 р. № 222-VIII «Про ліцензування видів господарської діяльності»

Закон України від 28.07.2022 р. № 2469-IX «Про лікарські засоби»

Закон України від 15.02.1995 р. № 60/95-ВР «Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори»

Закон України від 07.01.2022 р. № 5081-VI «Про екстрену медичну допомогу»

Закон України від 02.12.2010 р. № 2735-VI «Про державний і ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції»

Закон України від 02.12.2010 р. № 2736-VI «Про загальну безпечність нехарчової продукції»

Закон України від 23.12.1997 № 771/97-ВР «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів»

Постанова КМУ від 15.06.2006 р. № 833 «Про затвердження Порядку торгівельної діяльності та правил торгівельного обслуговування на ринку споживчих товарів»

Постанова Правління Національного банку України від 29.12.2017 року № 148 «Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті України»

Постанова КМУ від 30.11.2016 р. № 929 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва лікарських засобів, оптової та роздрібно торгівлі лікарськими засобами, імпорту лікарських засобів (крім активних фармацевтичних інгредієнтів)»

Постанова КМУ від 05.12.2018 р. № 1022 «Про затвердження Державної стратегії реалізації державної політики забезпечення населення лікарськими засобами на період до 2025 року»

Постанова КМУ від 03.02.2010 р. № 260 «Деякі питання державного контролю якості лікарських засобів».

Постанова КМУ від 17.10.2008 р. № 955 «Про заходи стабілізації цін на лікарські засоби»

Постанова КМУ від 25.03.2009 р. № 333 «Деякі питання державного регулювання цін на лікарські засоби і вироби медичного призначення»

Постанова КМУ від 02.07.2014 р. № 240 «Питання декларування зміни оптово-відпускних цін на лікарські засоби»

Постанова КМУ від 02.12.2015 р. № 1153 «Про затвердження Порядку ввезення, постачання і цільового використання лікарських засобів, медичних виробів та допоміжних засобів до них, що звільняються від оподаткування податком на додану вартість»

Постанова КМУ від 03.04.2019 р. № 426 «Про референтне ціноутворення на деякі лікарські засоби, що закуповуються за бюджетні кошти»

Постанова КМУ від 22.04.2020 р. № 341 «Про заходи щодо стабілізації цін на товари, що мають істотну соціальну значущість, товари протиепідемічного призначення»

Постанова КМУ від 17.08.1998 р. № 1303 «Про впорядкування безоплатного та пільгового відпуску лікарських засобів за рецептами лікарів у разі амбулаторного лікування окремих груп населення та за певними категоріями захворювань»

Постанова КМУ від 03.12.2009 р. № 1301 «Про затвердження Порядку забезпечення осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю, інших окремих категорій населення медичними виробами та іншими засобами»

Постанова КМУ від 23.03.2016р. № 239 «Деякі питання відшкодування вартості препаратів інсуліну»

Постанова КМУ від 09.11.2017 р. № 862 «Про державне регулювання цін на лікарські засоби»

Постанова КМУ від 25.04.2018 р. № 411 «Деякі питання електронної системи охорони здоров'я»

Постанова КМУ від 27.02.2019 р. № 135 «Деякі питання реімбурсації лікарських засобів»

Постанова КМУ від 28.07.2021 р. № 854 «Деякі питання реімбурсації лікарських засобів за програмою державних гарантій медичного обслуговування населення»

Постанова КМУ від 06.05.2000 р. № 770 «Про затвердження переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів»

Постанова КМУ від 10.10.2007 р. № 1203 «Про затвердження гранично допустимої кількості наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, що містяться в препаратах»

Постанова КМУ від 03.06.2009 р. № 589 «Про затвердження Порядку провадження діяльності пов'язаної з обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, та контролю за їх обігом»

Постанова КМУ від 13.05.2013 р. № 333 «Про затвердження Порядку придбання, перевезення, зберігання, відпуску, використання та знищення наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів у закладах охорони здоров'я»

Постанова КМУ від 06.04.2016 № 282 «Деякі питання ліцензування господарської діяльності з культивування рослин, включених до таблиці І переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, затвердженого Кабінетом Міністрів України, розроблення, виробництва, виготовлення, зберігання, перевезення, придбання, реалізації (відпуску), ввезення на територію України, вивезення з території України, використання, знищення наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, включених до зазначеного переліку»

Постанова КМУ від 02.10.2013 р. № 753 «Про затвердження Технічного регламенту щодо медичних виробів»

Постанова КМУ від 02.10.2013 р. № 754 «Про затвердження Технічного регламенту щодо медичних виробів для діагностики in vitro»

Постанова КМУ від 02.10.2013 р. № 755 «Про затвердження Технічного регламенту щодо активних медичних виробів, які імплантують»

Постанова КМУ від 28.12.2016 р. № 1069 «Про затвердження переліку видів продукції, щодо яких органи державного ринкового нагляду здійснюють державний ринковий нагляд»

Постанова КМУ від 20.01.2021 р. № 65 «Про затвердження Технічного регламенту на косметичну продукцію»

Постанова КМУ від 23.05.2001 р. № 559 «Про затвердження переліку професій, виробництв та організацій, працівники яких підлягають обов'язковим профілактичним медичним оглядам, порядку проведення цих оглядів та видачі особистих медичних книжок»

Постанова КМУ від 30.08.2002 р. № 1298 «Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери»

Постанова КМУ від 29.12.2009 р. № 1418 «Про затвердження Порядку виплати надбавки за вислугу років медичним та фармацевтичним працівникам державних та комунальних закладів охорони здоров'я»

Постанова КМУ від 14.07.2021 р. № 725 «Про затвердження Положення про систему безперервного професійного розвитку медичних та фармацевтичних працівників»

Постанова КМУ від 10.05.2022 р. № 577 «Про затвердження переліку медичних психіатричних протипоказань щодо виконання окремих видів діяльності (робіт, професій, служби), що можуть становити безпосередню небезпеку для особи або оточуючих»

Лікарські засоби. Належна виробнича практика: Настанова СТ-Н МОЗУ 42-4.0:2020.

Лікарські засоби. Належна практика дистрибуції: Настанова СТ-Н МОЗУ 42-5.0:2014.

Лікарські засоби. Належна практика зберігання: Настанова СТ-Н МОЗУ 42-5.1:2011.

Належна аптечна практика: Стандарти якості аптечних послуг (Спільна настанова МФФ/ВООЗ з НАП).

Навчальний посібник з аптечної технології ліків: навч. посібник для здобувачів вищ. освіти спеціальності «226 Фармація, промислова фармація» / Т. Г. Ярних, Л. І. Вишневська, Т. М. Ковальова та ін; під ред. проф. Л. І. Вишневської, Т. Г. Ярних – Х.: Оригінал, 2021. – 119 с.

Технологія рідких лікарських засобів на основі гетерогенних систем. Колоїдні розчини. Суспензії: навч. посібник для шукачів вищ. освіти спеціальності «Фармація» фак. по підготовці іноземних громадян / Л. І. Вишневська, Н.П. Половко, Т.Н. Ковальова; під ред. Л. І. Вишневської та Н.П. Половко - Х.: Вид-во НФаУ, 2019. - 40 с.: іл. - (Серія «Бібліотека АТЛ»).

Технологія ліків: Навчально-методичний посібник для мед. ВНЗ I—III р.а. / Косяченко Н.М., Домбровська Т.А., Марчук О.С. та ін. — К.: ВСВ Медицина, 2018. — 464 с.

Аптечна технологія ліків 5 вид. Тихонов О.І. Ярних Т.Г. Навчально-методичний посібник для студентів ВНЗ та факультетів. Медицина, 2019. — 536 с

1. Фармакологія: Підручник для мед. ВНЗ I—III р.а. — 8-ме вид. Затверджено МОЗ / Нековаль І.В., Казанюк Т.В. — К., 2018. — 552 с.

2. Основи фармакології з рецептурою: підручник для вищ. мед. закладів освіти 1-2 рівнів акредитації / М. П. Скаун, К. А. Посохова; МОЗУ, ДВНЗ "Тернопільський ДМУ ім. І. Я. Горбачевського". — 3-тє вид., без змін. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2019. — 608 с.

Організація та економіка фармації: навчально-методичний посібник / Н.М. Косяченко, В.П. Горкуша, В.В. Кобрин, Н.П. Завадська. 2-е вид. К.: Медицина, 2021. 224с.

Організація та економіка фармації: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів/І.В. Вершкова, В.В.Крикля, О.В.Мартінова, Л.О.Горяча — 2-ге вид., перероб. — Х. : НФаУ, 2016 — 292 с.

Додаткова

Фармакологія за Рангом і Дейлом: в 2-х т. : пер. 9-го англ. вид. / Джеймс М. Ріттер [та ін.]; ред. пер.: Ганна Зайченко, Микола Хайтович. — Київ: Медицина, 2021.

Фармакологія: підруч. для студ. мед. та стомат. ф-тів вищ. мед. навч. закладів / І. С. Чекман, В. М. Бобирьов, В. Й. Кресюн та ін. — Вінниця: Нова Книга, 2020. — 471 с.

Фармакологія в рисунках і схемах / В. В. Годован; за ред. В. Й. Кресюна. — Вінниця: Нова Книга, 2019. — 464 с.

Побічна дія ліків: підручник для студентів вищих закладів медичної освіти / І. Ф. Беленічев, Н. О. Горчакова, Н. В. Бухтіярова [та ін.]; Запорізький державний медичний університет. — Вінниця: Нова Книга, 2021. — 360 с.

Природничо-наукові основи фармакології [Текст]: навчальний посібник / Караташ А.В., Біланова Л.П. — Полтава: ПДМУ, 2021. — 137 с.

Технологія рідких лікарських засобів на основі гетерогенних систем: колоїдні розчини, суспензії: навч. посібник для здобувачів вищ. освіти спеціальності «Фармація» / Л. І. Вишневська, Н.П. Половко, Т.Н. Ковальова; за ред. Л. І. Вишневської та Н.П. Половко - Х.: Видво НФаУ, 2022. 80 с

Державна фармакопея України. — 2-е видання (ДФУ 2.0). — Х., 2018.

Вишневська, Л. І. Мистецтво фармацевтичної справи: від витоків до сьогодення. Art of pharmaceutical business: from the origins to the present : [монографія] /Л. І. Вишневська, Н. П. Половко, К. В. Толочко ; за ред. Л. І. Вишневської. Харків : НФаУ, 2021. 116 с.

Державна фармакопея України / Державне п-во «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів». — 2-е вид. — Доповнення 3. — Х.

: Державне п–во «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», 2018. – 416 с.

Конституція України (статті 24, 27, 49, 50)

Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я»

Закон України «Про лікарські засоби»

Постанова КМУ № 929 Редакція від 03.10.2024, Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва лікарських засобів, оптової та роздрібною торгівлі лікарськими засобами, імпорту лікарських засобів (крім активних фармацевтичних інгредієнтів).

Наказ Міністерства охорони здоров'я України 15.05.2006 N 275 Про затвердження Інструкції із санітарно-протиепідемічного режиму аптечних закладів

Кодекс законів про працю України

Податковий кодекс України.

Інформаційні ресурси:

Бібліотека ПДМУ [https:// biblumsa.blogspot.com](https://biblumsa.blogspot.com)

Законодавство України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws>

Нормативно-директивні документи МОЗ України. URL: [/http://mozdocs.kiev.ua](http://mozdocs.kiev.ua)

Державний формуляр лікарських засобів. Випуск дванадцятий. / МОЗ України, 2020. URL: <http://www.moz.gov.ua/ua/portal/>

Державний реєстр лікарських засобів України. URL: <http://www.drlz.com.ua/ibp/ddsite.nsf/all/shlist?opendocument>.

Compendium online. URL: <https://compendium.com.ua/bad/>.

Щотижневик «Аптека». URL: <https://www.apteka.ua/>

Пошукова база ліків. URL: <https://tabletki.ua/uk/>.

Пошукова база ліків. URL: <http://likicontrol.com.ua/>.

Пошукова база Medscape. URL: <https://www.medscape.com/pharmacists>.

Регуляторна база НТА України. URL: <https://www.hta.ua>

Центр тестування при МОЗ України <https://www.testcentr.org.ua/uk/>